

Cseszkó Júlia elmeséli történetét a Délvilág hírlapnak

1991. július 3. Délvilág

Júlia keres

Cseszkó Júlia, aki jelenleg Kanadában, Hamilton torosában él, lányával hazalátogatott Hódmezővásárhelyre. Keresi a gyökereket. Édesapja, Cseszkó Gyula, és édesanyja, Hadady Emma, ebben a városban születettek és dolgoztak. A család nemmindennapi történetéről beszélgettünk.

Azzal kezdődött, hogy szüleim 1930-ban Hollandiába utaztak, ahol édesapám — aki orvos volt — érvényesítette az itthon szerzett orvosi diplomáját, majd egy olyan protestáns misszióba került, akik kimentek Jáva- szigetére. Én már a szigeteken születtem, 1931-ben. Édesapám a szigeteken a trópusi betegségeket tanulmányozta, illetve épített 50 személyes, komplex, kórházat — a Vöröskereszt támogatásával — a bambuszból és kókuszpálmából tékáit kórház helyére. A szigeteken a II. világháborúban minden fehér embert koncentrációs táborba vittek a japánok, kivéve apámat. Apa a háborúban minden emberen segített, akár indonéz, akár japán, akár amerikai katona volt az illető. Sőt, egy küldönccel orvosságot juttatott be a koncentrációs táborokba, hogy megakadályozza a pusztító trópusi betegségek terjedését. Sajnos, ez lett a végzete. A japánok elkapták ezt a futárt, megkínózták, és megtudták tőle, hogy a gyógyszerek Cseszkó doktortól származnak. Ekkor börtönbe zárták édesapámat, és politikai fogolyként kezelték. De ő a börtönben is azt vallotta, hogy neki, mint Orvosnak, az a kötelessége, hogy életet mentsen meg.

Eközben, édesanyámra ráfógták, hogy kém, és eljárást indítottak ellene. Hogy vallomásra kényszerítsék, és hogy megtudják tőle, ki árulta el, hogy hol vannak a japán tengeralattjárók, engem kínoztak, 12 évesen, mégpedig úgy, hogy anyám is hallotta. A kínzások és megpróbáltatások után, 1944-ben, a japánok lefejezték édesanyámat. Rám és három testvéremre japán katonák vigyáztak. 1945-ben elvesztettük édesapánkat is, aki az amerikai bombázások során halt meg. A háború után az amerikaiak elvittek bennünket Ausztráliába, ahová nagyon betegen érkezünk meg, és majd egy évet töltöttünk kórházban. Éva testvérem 23 évesen, Gyula pedig két évvel ezelőtt halt meg. A legkisebb, József,

Hollandiában közgazdász. Én Kanadában gyógyszerészasszisztensként dolgoztam, míg nem értem el a nyugdíj-korhatárt.

A beszélgetés végén az volt a kérése Cseszkó Júliának, hogy akik emlékeznek a szüleire, azok jelentkezzenek Vásárhelyen, a Koszta József utca 5. sz. alatt, augusztus 30-ig. Ugyanis addig tartózkodnak itthon Magyarországon, vagyis, szűkebb pátriájukban, Vásárhelyen.¹

Szabó Szilárd

---

¹ Délvilág 48. évf. (1991. július 3.) 177. sz. 4.
https://adt.arcanum.com/hu/view/Delvilag_1991_07/?query=Azzal%20kezd%C5%91d%C3%B6tt%20hogy%20%C3%ADz%C3%BCleim%201930-ban%20Hollandi%C3%A1ba%20utaztak%20%20ahol%20%C3%A9desap%C3%A1m%20%E2%80%94%20aki%20orvos%20volt&pg=239&layout=s